NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea punctului 51 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ a fost elaborat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice", în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și este promovată de către Ministerul Afacerilor Interne. Totodată, în procesul de elaborare a proiectului au fost valorificate pozițiile și informațiile prezentate de către Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat în temeiul art. 18 din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier. Totodată, proiectul se aliniază la prevederile Convenției asupra circulației rutiere, încheiată la Viena la 8 noiembrie 1968, cu amendamentele ulterioare, care stabilește obligația statelor de a elibera permise de conducere numai după verificarea cunoștințelor și aptitudinilor necesare conducerii vehiculelor. Adițional, proiectul vine să realizeze politica statului în domeniul reintegrării țării, prin stabilirea condițiilor de echivalare la normele naționale a dreptului de a conduce vehicule pentru persoanele care au obținut acest drept în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, cu eliberarea permiselor de conducere de către autoritățile naționale. Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea reglementării clare a procedurii de echivalare a dreptului de a conduce la normele naționale, pentru persoanele domiciliate în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender. La elaborarea proiectului au fost valorificate pozițiile și informațiile prezentate de către Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat, în contextul necesității asigurării unor condiții egale pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule și a permisului de conducere pentru toți cetățenii Republicii Moldova, inclusiv și cei care au obținut acest drept în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender. Elaborarea proiectului constituie o etapă incipientă a procesului de armonizare a cadrului normativ național cu prevederile Directivei (UE) 2025/2205 a Parlamentului European și a Consiliului privind permisele de conducere, de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului și a Directivei (UE) 2022/2561 a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 383/2012 al Comisiei, fără a o transpune. Operarea, la etapa actuală, a modificărilor în Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022, va permite armonizarea ulterioară a cadrului normativ la cerințele europene privind permisele de conducere, conform condițiilor înaintate de către Uniunea Europeană și angajamentele asumate de către Republica Moldova în procesul de aderare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Până la 15 ianuarie 2025 cadrul normativ permitea echivalarea dreptului de a conduce vehicule pentru persoanele care l-au obținut în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender fără susținerea examenului. Această procedură era utilizată pentru eludarea mecanismului general de obținere a dreptului de a conduce vehicule în Republica Moldova.

Începând cu 16 ianuarie 2025, prin modificarea pct. 51 din Regulament, realizată prin Hotărârea Guvernului nr. 5/2025 cu privire la modificarea Regulamentului privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022, echivalarea dreptului de a conduce vehicule este condiționată de promovarea probelor teoretice și practice.

În condițiile în care Republica Moldova a dobândit statutul de țară candidat, respectiv realizează alinierea cadrului său normativ la cerințele Uniunii Europene, aceste diferențe generează dificultăți în recunoașterea internațională a permiselor de conducere emise de către autoritățile din Republica Moldova.

Drept exemplu, în practică sunt semnalate situații în care autoritățile Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord refuză preschimbarea permiselor moldovenești obținute prin procedura de echivalare fără parcurgerea procesului complet de examinare.

Totodată, în procesul verificării informațiilor suplimentare privind pregătirea conducătorilor de vehicule în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, informațiile necesare nu sunt integral disponibile pentru autoritățile naționale în contextul lipsei temporare a controlului efectiv asupra situației din regiunea transnistreană, inaccesibilității acestui perimetru și a lipsei mecanismelor viabile de verificare a veridicității informaționale.

În contextul armonizării legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și al necesității consolidării credibilității sistemului național de emitere a permiselor de conducere, se impune revizuirea mecanismului de echivalare a dreptului de a conduce vehicule, inclusiv documentarea cu permis național or în eventualitatea aderării țării la spațiul unic european, situația menționată va deveni o barieră esențială în recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere și va condiționa imposibilitatea aplicării în viitor a Deciziei (UE) 2016/1945 a Comisiei din 14 octombrie 2016 privind echivalențele între categoriile de permise de conducere.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește:

- consolidarea conformității procedurii de echivalare a dreptului de conducere cu standardele naționale și cele europene;
- asigurarea unui tratament egal pentru toți solicitanții de a obține dreptul de a conduce vehicule;
- creșterea credibilității permiselor de conducere emise de către autoritățile din Republica Moldova în relațiile internaționale;
- susținerea procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Prin proiect se propune instituirea unor reguli distincte în funcție de momentul dobândirii dreptului de a conduce pentru anumite categorii/subcategorii, stabilind că, pentru categoriile/subcategoriile dobândite anterior datei de 1 aprilie 2027, echivalarea la normele naționale și documentarea cu permis de conducere național se realizează după susținerea probelor teoretice și practice ale examenului pentru categoria/subcategoria solicitată, cu aplicarea corespunzătoare a echivalențe între categorii/subcategorii prevăzute de Regulament.

Totodată, proiectul reglementează situațiile în care dreptul de a conduce a fost obținut în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, în raport cu categoriile/subcategoriile dobândite atât anterior, cât și ulterior datei de 1 aprilie 2027.

În legătură cu categoriile/subcategoriile, dobândite ulterior datei de 1 aprilie 2027, documentarea cu permis de conducere național urmează să fie realizată potrivit procedurii generale prevăzute la pct. 22 din Regulament.

Prin consultarea cu Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat, a fost propusă intrarea în vigoare a prevederilor proiectului actului normativ la 1 aprilie 2027 pentru a oferi timp suficient de aducere a programelor de formare profesională și a altor procese conexe din regiune în conformitate cu rigorile cadrului normativ național, dar și reieșind din faptul că acest termen a fost comunicat prin canalul de dialog al reprezentanților politici în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Anterior elaborării proiectului au fost analizate următoarele opțiuni:

- menținerea cadrului normativ actual;
- revenirea la procedura anterioară de echivalare fără examinare;
- instituirea unor măsuri exclusiv administrative de verificare a documentelor;
- aplicarea regimului național de la o anumită dată tuturor permiselor și categoriilor/subcategoriilor, indiferent de data obținerii categoriilor/subcategoriilor;
- aplicarea regimului național de la o anumită dată doar dreptului de conducere obținut după această dată, fără a lua în considerare categoriile/subcategoriile anterior obținute.

Aceste opțiuni nu au fost considerate suficiente, deoarece nu elimină diferențele existente între standardele aplicate în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender și cele naționale și europene. Astfel, nu sunt garanții suficiente privind nivelul de pregătire al conducătorilor auto, fapt ce poate afecta procesul de recunoaștere internațională a permiselor de conducere emise de Republica Moldova.

Suplimentar, în ultimele două opțiuni se creează o discrepanță vădită asupra drepturilor de a conduce care au fost confirmate de experiența în timp a conducătorilor de vehicule și punerea în poziția vădit dezavantajoasă a acestora față de cei documentați după acea dată.

Astfel, a fost selectată opțiunea unde persoana care prezintă înscrise privind dreptul de a conduce generate în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender și un act de identitate aprobat prin Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte poate solicita echivalarea la normele naționale a dreptului de a conduce vehicule din anumite categorii/subcategorii și documentarea cu permis de conducere național, în condițiile stabilite de Regulament.

Pentru categoriile/subcategoriile dobândite anterior datei de 1 aprilie 2027, echivalarea se va efectua după susținerea probelor teoretice și practice ale examenului pentru categoria/subcategoria pentru care se solicită echivalarea.

Proiectul stabilește, de asemenea, că solicitantul urmează să nu să se afle sub incidența restricțiilor menționate la pct. 4 din Regulament și să prezinte documentele prevăzute la pct. 22 subpct. 1), 2), 5), 9), precum și înscrisul privind dreptul de a conduce obținut în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, a cărui veridicitate informațională urmează a fi probată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va contribui la consolidarea mecanismelor de verificare a pregătirii conducătorilor de vehicule și la uniformizarea aplicării legislației în domeniul emiterii permiselor de conducere, de către autoritățile împuternicite prin lege.

Implementarea proiectului presupune adaptarea actelor normative interne și a procedurilor administrative ale Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și ale Ministerului Educației și Cercetării.

În altă ordine de idei, proiectul va contribui la integrarea mai activă în spațiul național unic a conducătorilor de vehicule și a prestatorilor de servicii în domeniul instruirii conducătorilor de vehicule din localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender, astfel încât tratamentul nediscriminatoriu în domeniu să fie aplicat în mod legal și egal pe ambele maluri ale Nistrului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli bugetare semnificative suplimentare, fiind realizată în limitele resurselor financiare și administrative existente ale autorităților responsabile.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul poate genera obligația persoanelor care solicită echivalarea dreptului de a conduce obținut după 1 aprilie 2027 de a urma programe de formare autorizate, potrivit actelor normative ale Republicii Moldova.

Totodată, proiectul va genera obligații pentru prestatorii de servicii de instruire a conducătorilor de vehicule din stânga Nistrului și municipiul Bender de a se conforma condițiilor de acreditare aplicate pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În același timp, măsurile propuse vor contribui la dezvoltarea unui sistem unitar și competitiv de formare profesională a conducătorilor de vehicule.

Adițional, prin proiect se creează un cadru normativ mai clar pentru persoanele care confirmă dreptul de a conduce obținut în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender și solicită documentarea cu permis de conducere național.

Un avantaj important îl constituie delimitarea expresă a procedurii în funcție de data dobândirii dreptului de a conduce pentru anumite categorii/subcategorii, ceea ce va permite determinarea din timp a procedurii aplicabile fiecărui solicitant.

4.4. Impactul social

Proiectul contribuie la:

- creșterea siguranței circulației rutiere;
- asigurarea unui tratament egal pentru toți cetățenii Republicii Moldova care solicită obținerea dreptului de a conduce vehicule;
- consolidarea încrederii în documentele emise de autorități.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu introduce noi categorii de date cu caracter personal și nu modifică regimul juridic al prelucrării acestora. Prelucrarea datelor va continua să fie efectuată în condițiile cadrului normativ din domeniu.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul se aplică în mod uniform tuturor persoanelor vizate, fără a institui diferențe de tratament pe criterii de gen sau alte criterii protejate.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul contribuie la:

- consolidarea credibilității internaționale a permiselor de conducere emise de Republica Moldova;
- facilitarea armonizării legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene;
- reducerea riscului refuzului recunoașterii permiselor moldovenești de către alte state.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul actului normativ nu transpune cadrul normativ european.

Totuși, proiectul are relevanță pentru procesul de armonizare cu legislația Uniunii Europene și va contribui la procesul de transpunere a Directivei (UE) 2025/2205 a Parlamentului European și a Consiliului, în contextul în care Republica Moldova, în calitate de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană, va alinia cadrul normativ național la legislația Uniunii Europe.

De menționat că transpunerea Directivei (UE) 2025/2205 a Parlamentului European și a Consiliului este setată în Planul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 - 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (PNA 2025 - 2029) (acțiunile 46 și 47 din Capitolul 14 „Politica de transport" din Clusterul 4: Agenda verde și conectivitatea sustenabilă). Termenul stabilit pentru transpunerea acesteia este decembrie 2027.

Astfel, prin acest proiect se urmărește facilitarea procesului ulterior de transpunere a Directivei (UE) 2025/2205 în legislația națională, prin stabilirea unor condiții egale de obținere a permisului de conducere pentru toți cetățenii Republicii Moldova, inclusiv a celor care confirmă dreptul de a conduce generat în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul reprezintă una dintre măsurile necesare armonizării ulterioare a Regulamentului privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule cu prevederile Directivei (UE) 2025/2205, prin consolidarea cerințelor privind formarea și verificarea competențelor conducătorilor de vehicule.

Astfel, procesul de transpunere a Directivei urmează să fie realizat ulterior, prin modificările succesive ale cadrului normativ național.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin proiect se creează bazele cadrului normativ necesar implementării standardelor europene privind pregătirea conducătorilor auto şi emiterea permiselor de conducere.

6. Avizarea şi consultarea publică a proiectului actului normativ

În corespundere cu prevederile art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum şi în baza art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md şi pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la directoriul „Transparența", compartimentul „Consultări publice/Inițierea elaborării actelor normative".

Anunțul de inițiere a procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului poate fi vizualizat accesând următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-cu-privire-la-modificarea-punctului-51-din-regulamentul-privind-proce/18155

Totodată, anunțul poate fi vizualizat pe pagina oficială a Ministerului Afacerilor Interne din rețeaua de socializare Facebook (https://www.facebook.com/share/p/18pr6LnCi4/).

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative şi Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Urmare înregistrării şi atribuirii numărului unic, proiectul actului normativ va fi publicat spre consultări publice.

Proiectul urmează a fi consultat cu următoarele autorități:

1. Ministerul Educației şi Cercetării;
2. Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale;
3. Ministerul Finanțelor;
4. Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat;
5. Agenția Servicii Publice.

7. Concluziile expertizelor

În temeiul art. 36 şi 37 din Legea nr. 100/2017 proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție şi expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul expune în redacție nouă pct. 51 din Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea şi valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.

Aprobarea acestuia impune ajustarea actelor administrative ale Ministerului Educației şi Cercetării şi Instituției Publice „Agenția Servicii Publice".

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi asigurată de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice" şi Ministerul Educației şi Cercetării, în limitele competențelor legale.

Totodată, până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Ministerul Educației şi Cercetării şi Instituția Publică „Agenția Servicii Publice" urmează să îşi aducă actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Intrarea în vigoare a hotărârii este prevăzută pentru data de 1 aprilie 2027, fapt ce va permite autorităților şi persoanelor vizate să se adapteze noilor cerințe.

Secretar de stat **Alexandru BEJAN**